

Broj: I-OP-1-613/10
Datum: 25. februara 2011.
NOVI SAD

POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA OBRAZOVANJE

**Bulevar Mihajla Pupina 16
NOVI SAD**

Pokrajinski ombudsman, na osnovu člana 33. i člana 35. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu («Službeni list APV», br. 23/2002, 5/2004 i 16/2005 i 18/2009), Pokrajinskom sekretarijatu za obrazovanje upućuje sledeću

PREPORUKU

Potrebno je da Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, odgovarajućim aktom bliže uredi pitanje polaganja ispita iz jezika nacionalne manjine u svrhu dokazivanja njegovog znanja za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama u kojima se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine.

Način regulisanja obaveze dokazivanja znanja jezika nacionalne manjine za zaposlene u ovim ustanovama koji imaju obavezu dokazivanja znanja jezika nacionalne manjine, a koji su zasnovali radni odnos pre stupanja na snagu Zakona o osnovama obrazovanja i vaspitanja ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009), posebno će se urediti.

Potrebno je da Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje u saradnji sa odgovarajućim visokoškolskim ustanovama utvrdi program i plan provere znanja jezika nacionalne manjine.

Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje treba da preduzme sve potrebne mere kojima će do uređenja pitanja polaganja ispita iz jezika nacionalne manjine, biti odloženo izvršenje mera opštinskog prosvetnog inspektora naloženih zapisnikom br. 614-33/2010-IV-02 od 2. decembra 2010. godine, u delu koji se odnosi na obavezu dokazivanja znanja mađarskog jezika.

Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje će, u skladu sa ovlašćenjima preduzeti sve mere kako bi se privremeno odložilo vršenje inspekcijskog nadzora nad primenom stava 7. člana 121. i stava 2. i 3. člana 120 Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja do uređenja uslova i načina polaganja ispita iz jezika nacionalne manjine u svrhu dokazivanja njegovog znanja.

Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje će u skladu sa članom 33. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu o preduzetim merama obavestiti Pokrajinskog ombudsmana u roku od 15 dana od prijema preporuke.

OBRAZLOŽENJE

Pokrajinskom ombudsmanu su se predstavkom od 21. decembra 2010. godine, obratili profesori gimnazije iz S..... U predstavnici su izrazili nezadovoljstvo merama koje je prosvetni inspektor naložio za uklanjanje uočenih nepravilnosti prilikom inspeksijskog nadzora od 19. novembra 2010. godine. Profesori smatraju nelogičnim da se od njih zahteva da prilože uverenje tj. dokaz o znanju mađarskog jezika u smislu člana 121. st. 7. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja jer je većina njih zasnovala radni odnos u gimnaziji u trenutku kada za zasnivanje radnog odnosa nije postojala obaveza dokazivanja znanja jezika nacionalne manjine. Profesori smatraju i da je rok koji je ostavljen da traženi dokaz prilože kratak i neprimeren jer je predstojao period božićnih i novogodišnjih praznika, a uz to ni na jedan način nije precizirano šta se sve može smatrati dokazom, odnosno koji ispit i gde treba da polože.

Prosvetni inspektor opštine S. je zapisnikom o izvršenom inspeksijskom nadzoru br. 614-33/2010-IV-02 od 2. decembra 2010. godine, kao meru za otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka, između ostalih, naložio da svi zaposleni koji izvode nastavu na mađarskom jeziku dostave dokaz o znanju mađarskog jezika u skladu sa odredbama člana 121. st. 7. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja. Rok za izvršenje mera bio je 06. januar 2011. godine. Dopisom del. br. 21/2 od 26. januara 2011. godine, v.d. direktora gimnazije obavestila je ovaj organ da su na osnovu usmenih instrukcija dobijenih iz Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i opštinskog prosvetnog inspektora obustavili prikupljanje dokumentacije tj. traženih dokaza o znanju mađarskog jezika.

Dopisom br. 106-614-12-/2011-02 od 26. januara 2011. godine, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje obavestio je Pokrajinskog ombudsmana da, kada je u pitanju polaganje ispita iz jezika nacionalne manjine, on se polaže na odgovarajućoj visokoškolskoj ustanovi, koja s obzirom na delatnost i organizaciju sprovodi takve programe, što, prema Pokrajinskom sekretarijatu, može biti Filozofski fakultet u Novom Sadu ili druga odgovarajuća filološka visokoškolska ustanova. Pokrajinski sekretarijat je dostavio i svoje tumačenje stava 7. člana 121. Zakona o osnovama vaspitanja i obrazovanja, po kome dokaz o znanju manjinskog jezika moraju da poseduju samo oni koji su zaposleni u obrazovno-vaspitnim ustanovama u kojima se izvodi nastava na jeziku nacionalne manjine, a koji su zasnovali radni odnos posle 11. septembra 2009. godine, kada je pomenuti Zakon stupio na snagu. Međutim, da bi nastavnici i stručni saradnici koji su obavezni da prilože dokaz o znanju manjinskog jezika u praksi to i mogli da urade nedostaje uređenje ovog pitanja od strane nadležnog organa, odnosno da se urede uslovi, način, plan i program polaganja ispita iz jezika nacionalne manjine u pomenutu svrhu.

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja u članu 120. stav 2. propisuje da u ustanovama u kojima se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine lice može biti primljeno u radni odnos ukoliko, pored ispunjenosti ostalih uslova predviđenih zakonom, ima i dokaz o znanju manjinskog jezika na kom se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad. Ispunjenost ovog uslova, kao i ostalih, dokazuje se prilikom prijema u odnos i proveravaju se u toku rada (stav 3. člana 120.).

Član 121. istog Zakona propisuje koje obrazovanje nastavnici, vaspitači i stručni saradnici moraju da imaju za rad u određenim obrazovno-vaspitnim ustanovama. Prema stavu 7. člana 121. Zakona, poslove nastavnika i stručnog saradnika u školi u kojoj se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, osim za romski jezik, može da obavlja lice koje je steklo srednje, više ili visoko obrazovanje na jeziku nacionalne manjine ili je položilo ispit iz tog jezika po programu odgovarajuće visokoškolske ustanove.

Nijednim aktom nadležnog organa nije regulisano, tj. uređeno šta se smatra dokazom o znanju jezika nacionalne manjine u smislu člana 120. st 2. Zakona, odnosno koji ispit i u kojoj visokoškolskoj ustanovi nastavnici i stručni saradnici mogu da polažu iz jezika nacionalne manjine u smislu člana 121. st. 7. Zakona.

Zakonom o utvrđivanju nadležnosti AP Vojvodine ("Sl. glasnik RS", br. 99/2009), u članu 38., propisano je da AP Vojvodina, preko svojih organa bliže uređuje i obezbeđuje ostvarivanje prava nacionalnih manjina na teritoriji AP Vojvodine na obrazovanje na maternjem jeziku, na svim nivoima obrazovanja, u skladu sa zakonom.

Pokrajinski ombudsman je stava da zaposleni u obrazovno-vaspitnim ustanovama u kojima se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, ili lica koja konkurišu za prijem u radni odnos u njima, ne smeju da trpe negativne posledice nepostojanja pravnih normi ili drugih odgovarajućih akata kojima se bliže razrađuju odredbe stava 2. člana 120. i stav 7. član 121. Zakona i kojima se obezbeđuje njihova primena. Stoga, a posebno imajući u vidu nadležnosti AP Vojvodine utvrđene u članu 38. Zakona o utvrđivanju nadležnosti AP Vojvodine i značaj uređenja ovog pitanja, smatramo da je neophodno preduzeti sve mere da se negativne posledice otklone i da se spreči nastajanje novih posledica, te je odlučeno kao u dispozitivu preporuke.

**ZAMENICA POKRAJINSKOG
OMBUDSMANA**

Eva Vukašinić

Dostaviti:

- Pokrajinskom sekretarijatu za obrazovanje
- Podnosiocima predstavke
- Arhivi